

Radio Galen

[nggallery id=113]

I över 20 år har Radio Galen satt fokus på psykisk ohälsa. Först i Lund med omnejd. Nu via hemsidan över hela landet.

Text och bild: Linn Johansson | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 2 2011](#)

Det är måndagkväll och snart drar kvällens sändning av det ideellt drivna Radio Galen igång. Studion är liten och hemtrevlig. På väggen hänger banderollen Radio Lund – 99,1 megahertz – Direktsändning.

Härifrån har redaktionen sänt sina timslånga program i mer än två decennier. Bakom programmet står Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) och Riksförbundet Ungdom för Social hälsa (RUS). En av programledarna, Jimmie Trevett, har varit med från första början.

– Jag fick själv en psykos på 80-talet och blev inlagd på St. Lars. Där fanns en liten fristad som drevs av patienter, en av Sveriges äldsta patientföreningar faktiskt; måndagsklubben. Det var där idén om radio föddes; kan vi inte sända radio och dela med oss av våra erfarenheter av psykiatrin, sjukhus och attityder?

Jimmie berättar entusiastiskt. Då, för över 20 år sedan, var nervositeten påtaglig och varje sändning planerad med långa manus. Idag förbereds inga av programmen i detalj på det viset. Och det finns en tanke med det.

– Jag och den andre programledaren, Urban Blomquist, ansvarar för att det blir program varje vecka. Sedan vet man aldrig vad som händer i Radio Galen, det är alltid överraskande. Idag har vi en redaktionskärna på fem–sex personer. Andra kan komma och gå beroende på ork, tid och mående. Man behöver inte vara perfekt för att få vara med i radion – det är viktigt.

Jimie har själv egna erfarenheter av psykisk ohälsa och det har han varit öppen med i radion. Han berättar att detta – och erfarenheter av att vara anhörig – är viktigt. Det är Radio Galens ryggrad, även om läkare, politiker och professorer också medverkar i Radio Galen.

– Vi ger en röst åt människor med psykisk ohälsa, därför är det viktigt att vi i redaktionen också har egna erfarenheter av det. Vi uppmuntrar att man ska våga säga sitt namn och våga säga att man har mått dåligt, för vi vill gärna att detta ska vara en attitydradio. Vi vill påverka attityder med budskapet att psykisk ohälsa kan vem som helst få, och det är inget märkligt med det, säger Jimie med eftertryck.

I princip allt arbete som sker med radion är ideellt, hyran finansieras med fondpengar och radioteknik har de lärt av andra med sändningserfarenhet. Radio Galens radiostudio är mer fullsatt än vanligt och en del får stå upp när signaturmelodin drar igång. Några småpratar med varandra, stämningen är gemytlig. Teknikern signalerar till programledaren; nu är det snart dags. "Kära radiolyssnare, som ett par minuter över sju lyssnar på Radio Galen; RSMH:s temperaturtagning på den psykiska hälsan och ohälsan".

En av medlemmarna läser upp en egenhändigt skriven dikt; "En dröm". Uppläsningen frambringar applåder från studion. En önskelåt spelas. Under tiden förbereds en telefonintervju med RSMH Riks. Olika personer samlas runt mikrofonen och samtalet behandlar projektet "Att vara man". Samtalsgrupper kring mansrollen ska skapas runt om i RSMH:s lokalföreningar, med syfte att diskutera idealen kring mannen, nyansera mansrollen och stärka självkänslan hos deltagarna. "Det finns flera sätt att vara man på, man behöver inte vara på ett visst sätt."

Radio Galen tar temperaturen på psykisk ohälsa och hälsa. Programmet har tagit upp en rad olika teman och frågor genom åren; alltifrån depressioner, ADHD, samsjuklighet och ätstörningar till diskriminering och attityder kring psykisk ohälsa. De berättar om lokala aktiviteter inom

organisationerna och vid valår har de haft valdebatt i studion. I vissa program berättar medlemmarna om upplevelser eller känslor kring psykisk ohälsa.

– Ena sändningen har vi en djupintervju om hur det kan vara att leva med depression, och i nästa program blir det livemusik eller diskussion om attityder kring psykisk ohälsa. På så sätt är det ett levande program som alltid är aktuellt. Behovet av att informera om och samtala kring psykisk ohälsa kommer inte att försvinna inom nåbar tid. Och jag tror att alla vet vad det innebär att må dåligt, även om man inte ligger inne eller medicinerar. Därför är programmet allmängiltigt, menar Jimmie.

”Ni lyssnar på Radio Galen. Programmet går vidare”. Bredden på programmet blir tydligt i kvällens program som fortsätter med en diskussion om ECT – elchocksbehandling. Är ECT en behandling som, tillsammans med psykofarmaka och uppföljning, kan ge resultat när det gäller personer med svåra depressioner eller är det något som förstör hjärnceller och skapar glömska? Olika åsikter och tankar utbyts, debatten hettar till och många av personerna i studion vill få sin röst hörd.

Ett par låtar senare intervjuas två ungdomar som representerar det från RSMH och RUS fristående demokratiprojektet Watch It. Projektet vill verka för att ungdomar ska kunna påverka, genom att bland annat visa på och lära ut metoder för att utöva inflytande.

– Demokrati är ingen självklarhet, vi måste jobba med demokrati i vår vardag, säger Fatuma Awils, en av Watch It's representanter.

Ämnena som tas upp under kvällens program är omfattande, diskussionerna drar ut på tiden och de båda programledarna behöver hålla ett högt tempo för att hinna med det späckade schemat. Intresset för att medverka i radion är stort.

– Radion har också en annan funktion. Det är nästan terapeutiskt att göra kulturella saker. Det gäller även radio och att få berätta om sina upplevelser och om sina åsikter.

Men vi vill även ha en intressepolitisk radio, vi vill vara med och förändra vården och insatserna i kommunen.

Och en fråga som radion har påverkat, bland annat genom direktsända diskussioner med politiker, är ett ökat antal Personliga Ombud i Lunds Kommun. Personliga Ombud verkar kostnadsfritt och är en frivillig stödinsats för personer med psykisk ohälsa.

– Det är en oerhört viktig fråga för många personer och här har Radio Galen gjort skillnad.

linn.johanssso@gmail.com

Lyssna själv

Radio Galen (99,1 Mhz) sänds varje måndag 19.00–20.00. Programmen finns alltid tillgängliga på www.radiogalen.se. Bakom sändningen står Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) och Riksförbundet Ungdom för Social hälsa (RUS).